

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/71/2022
Identifikačné číslo spisu:	6119248713
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6119248713.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu R Collectors s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 50 094 297, proti žalovanej Z. Z., narodenej XX. A. XXXX, hlásený pobyt Z., o zaplatenie 5 395,54 eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2021 č. k. 9CoCsp/1/2021-111 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. decembra 2021 č. k. 9CoCSP/1/2021-178, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2021 č. k. 9CoCsp/1/2021-111 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. decembra 2021 č. k. 9CoCSP/1/2021-178 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 28. septembra 2020 č. k. 33Csp/61/2019-78, ktorým sa žalobca domáhal zaplatenia 5 395,54 eur s príslušenstvom.

2. Odvolací súd sa v odôvodnení stotožnil so skutkovým a právnym posúdením prvoinštančného súdu. Medzi Poštovou bankou ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Pripomenul zákon č. 343/2018 Z. z., ktorým sa menil zákon č. 40/1964 Zb. občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) tak, že za § 54 sa vložil nový § 54a, ktorý znie: „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť. Vzhľadom na to, že návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní bol podaný dňa 8. marca 2019, teda v čase účinnosti § 54a OZ, súd skúmal, súd prvej inštancie ex offio skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje veriteľ v danom prípade, nie je premlčané. Žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, z ktorého dôvodu Poštová banka v zmysle ustanovenia § 565 v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka úver predčasne zosplatnila. V zmysle § 103 OZ druhej vety ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Podľa názoru súdov oboch inštancií premlčacia doba práva na zaplatenie takto zošpatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Žalovaná sa

dostala do omeškania so splátkou splatnou 25. novembra 2015, teda sa s jej splácaním dostala do omeškania 26. novembra 2015, pričom trojmesačná lehota omeškania uplynula 26. februára 2016. Z tohto dôvodu Poštová banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru k 21. marcu 2016. Na základe uvedeného, súdy oboch inštancií považovali za začiatok plynutia lehoty dátum omeškania sa žalovanej s prvou splátkou, t.j. 25. november 2015. Súčasne určili posledný deň premlčacej lehoty k 26. novembru 2018. Keďže žalobca podal návrh na vydanie platobného rozkazu až 08. marca 2019, išlo o úkon po uplynutí premlčacej lehoty. Krajský súd doplnil, že zákonodarca v zmysle ustanovení OZ skrátil premlčacia lehotu o najmenej tri mesiace, čo nie je v súkromnom práve nič neobvyklé a rozhodne to nie je dôvod uchýľovať sa ku komplikovaným a v konečnom dôsledku contra legem výkladovým konštrukciám, ktorých použitia sa domáhal žalobca.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas dovolanie z dôvodu uvedenom v § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Nesúhlasil s určením začiatku plynutia premlčacej lehoty, nakoľko podľa dovolateľa je potrebné za začiatok plynutia premlčacej doby považovať dátum zosplatnenia pohľadávky. Ak by sa totiž stanovil moment začatia plynutia premlčacej doby, tak ako to uviedol odvolací súd, premlčacia doba by bola vždy kratšia ako zákonom stanovená trojročná lehota, ktorá by začala plynúť ešte skôr, ako by si vôbec môže veriteľ uplatniť dané právo na súde. V uvedenom prípade je pre žalobcu potrebné vyriešiť otázku spojenú so začiatkom plynutia premlčacej lehoty. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie a veriteľ sa v prípade neplnenia povinností dlžníka môže domáhať na súde iba zaplataenia už splatných splátok. Až od uplatnenia práva v zmysle § 565 OZ sa žalobca môže domáhať na súde zaplataenia celej pohľadávky. K celému zosplatnenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v §101 OZ, v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde po prvý raz. Veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávkú skôr, ako došlo k zosplatneniu podľa § 565 OZ, pričom k takémuto zosplatneniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Svoju argumentáciu podporil o rozhodnutia krajských súdov a Najvyššieho súdu Českej republiky. Preto navrhoval, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie alebo alternatívne zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že jeho žalobe vyhovie a prizná mu nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobca dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

6. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

8. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP odvolateľ považoval za potrebné vyriešenie právnej otázky o začatí plynutia premlčacej lehoty po zosplatnení úveru.

10. Dovolací súd musí pripomenúť, že s uvedenou otázkou sa v rámci svojej rozhodovacej činnosti zaoberal. Podľa právnej vety uznesenia najvyššieho súdu z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/132/2021 vyplýva: Aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských

vzťahoch vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, pri premlčaní práva dodávateľa na zaplatenie celej pohľadávky pri strate výhody splátok (§ 565 Občianskeho zákonníka) sa začiatok plynutia premlčacej doby spravuje všeobecným ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka.

11. V rámci uvedeného uznesenia, dovolací súd po dôslednom zvážení teleologickej redukcie aplikovateľnosti ustanovenia § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, t. j. vyňatia predmetného zákonného ustanovenia na prípady spotrebiteľských vzťahov, na ktoré sa vzťahuje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uzavrel, že je neprípustné, aby ktorémukoľvek veriteľovi plynula premlčacia doba v čase, keď ešte nemôže svoje právo uplatniť žalobou na súde. Vychádzajúc z ústavného princípu predvídateľnosti práva, z racionálnosti a vnútornej bezrozpornosti všeobecne záväzných noriem v materiálnom právnom štáte dospel k záveru, že aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka.

12. S poukazom na uvedený právny názor dovolacieho súdu je nepochybné, že okresný a krajský súd nesprávne posúdili začiatok plynutia premlčacej lehoty, nakoľko táto začal plynúť až momentom, keď ju mohol žalobca prvý krát uplatniť v konaní pred súdom. Keďže došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru 21. marca 2016 podľa § 565 OZ, týmto dňom začala plynúť premlčacia lehota, a preto bola žaloba uplatnená na súde včas ešte pred jej uplynutím.

13. Z uvedených dôvodov dovolací súd konštatuje opodstatnenosť námietky dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení v takej otázke (začiatku plynutia premlčacej lehoty po zosplatení úveru), ktorá bola podkladom pre záver o tom, či došlo k premlčaniu uplatnenej pohľadávky pred jej uplatnením na súde, na základe čoho dovolací súd uzatvára, že dovolanie je v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

14. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

15. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.